

PRZYMYKAĆ SIĘ (18) *vb impf*

się (14), się (4).

a jasne.

inf przymykać się (1). ◇ *praes 1 sg* przymykam się (2). ◇ *3 sg* przymyką się (4). ◇ *3 pl* przymykają się (5). ◇ *imp 2 sg* przymyk(a)j się (1). ◇ *con 3 sg m* by się przymykął (1). ◇ *3 pl m pers* by się przymykali (1). ◇ *part praes act* przymykając się (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. przymknąć.

Przybliżyć się, przysuwać się; assistere Mącz; accedere Modrz; advertere Calep; admovere se Cn (18): Adisto seu Assisto, Przymykam się/ przyłtępuję. *Mącz* 396c; *Calep* 29a.

a. *W przestrzeni (często o działaniach podstępnych) (14):* *FalZioł* V 33v; Lwowie ná nas rykaią: Ielenie nas bodą: Wilcy fye przymykaią. *LeouPrzep* b4.

przymykać się do czego (1): A tak w to káždy weirzawfzy że on [*Moskiewski*] za te⁸⁰ Krola przełzł⁸⁰ Zamki łobie budował na włafnym gruncie Kłię(stwa) Lite(wskiego) przymykaiąc się do Infląt y do Litwy *MycPrz* II C3; [*Respons* A4].

przymykać się k(u) komu, k(u) czemu (7): [*Gdy panuje planeta Wenus*] karti z kim kolwiek gray, tańczuy, łpieway, ale się ku miley nie zbytnie przymykay *FalZioł* V 53; Wozny woła/ łędzia zdawa Drugi w wiązanie zeznawa Trzeci cię zboku przytyka Słiad się k wiołce przymyka *RejRozpr* Fv; *RejKup* c6v; Lew się k niemu [*młodzieńcowi*] przymyka pyęknie vmizgaiąc/ Nie łękl się/ zdáło mu się by też miał być Zaiąc. *RejWiz* 108v; Wsi też wiele opánowali [*Litwini*] w Parczówfkim kraiu. W Podolu wiele zamkow połiedli y ku drugim się przymykaią. *BielKron* 392v; Patrzcie iedno ku Pułnocy/ pátrzcie ná Poludnie/ Iáko się k nam przymykaią Zágorzanie cudnie. *BielSpr* b2; *PaprUp* F.

przymykać się pod kogo, pod co [= w poblize kogo, czego] (2): Gdyż nie tylko przekopy záfypuią Turcy/ ale y miałtá podłzańcowawfzy się bliłko pod mury/ miecą ziemię ieden podle drugiego łtoiąc ná gorę/ przymykaiąc się pod mury trołze *BielSpr* 63v; *KochSz* Bv.

[*przymykać się za czym (żywotne):* á gdy łkot vćieka/ On [*lew*] się z gniewu co prędzey wnet zá nim przymyka. *ZbylPRozm* C4v.]

W przeciwstawieniu: »przymykać się ... umykać się« (1): Niech będzie wyłokość a.b. połtawże łafkę c.d. pátrrze od ziemi przymykaiąc fye/ álbo vmykaiąc ták długo/ áż przez wierzch łafki d. vřrzyłz wierzch a. *GrzepGeom* P2.

[*W porównaniu:* A iáko ow kotek co się z nabożną połtawką á mrczeniem paciorkow przymyka do myłzey džiury: ták on [...] *Respons* A4.]

Zwrot: »pilnie się przymykać« (1): ŁAkomego figurá/ Ofieł z biefágami/ A ná nim fláfze niołá/ s chleby s pyeczeniámi. A on nędznik pokrzywy/ kędy może chwyta/ A gdzyeby do plew trefić/ pilnie się przymyka. *RejZwierz* 116.

W przen: w antropomorfizowanym opisie gry w szachy [*pod kogo = w poblize kogo*] (1) : Fortelu włzędy pátrzał Fiedur łwego/ Iedno łcie łobie przegládał z drugiego. A iuż nieblizu ná Krolowá łowi/ Káże się pod nią przymykáć piełzkowi. *KochSz* Bv.

[*Przen:* O łmierci:

przymykać się do kogo: (*mag*) Powinności śtórych śtanow. (-) Ná śmierć pomnieć ktora fye przymyka do niego/ a ná Grob fie oglądác ktory czeka iego *KołąkWiek C2*.

przymykać się k komu: [*Juno do siostry Turnusa, Juturny:*] Póki Párki śprzyiały á fortuná była Zycziwfa/ Turná brátá y miáltám bronia: Teraz zá niezycziwym śczęściami fie potyka/ A gwałtowna froga śmierć k niemu fie przymyka [*Parcarum dies et vis inimica propinquat XII 150*]. *VergKoch 346.*]

b. *O życiu ludzkim [do czego] (1)* : do śmierci iáko do krefu/ dni fie náfze przymykáia/ á iáko kámień zgory ná doł/ do niey lećiem. *SkarŻyw 4*.

c. [*O wracaniu myślą do minionego czasu [ku czemu]:* Bo przeczby rychley ku młodości śtárość [*tj. stary człowiek*]/ niż ku dziećinśtwu młodzieńczy wiek/ przymykác fie miála? *CiceroBBud 3.*]

d. *O dążeniu do osiągnięcia czegoś [do czego] (1)* :

Zwroty: »ile nablizej się przymykać« (1): Tákci ludzkie Zbory niemoga być dobrze rządzone/ ábo wedle rozumu śprawowane/ iedno od ludzi czelniefzych/ ktorziby byli iákoby iákie pułboze/ ktorziby fie ile naywiecy á nablizey moga przymykáli á ftołowáli do dobroci á do mądrosći Bozey [*qui ad Dei optimi maximi bonitatem et prudentiam quam proxime accedant*]. *ModrzBaz 13*.

»ile najwiecy się przymykać« (1): *ModrzBaz 13 cf* »ile nablizej się przymykać«.

Szereg: »przymykać się a stosowác« (1): *ModrzBaz 13 cf* »ile nablizej się przymykać«.

Synonim: przybliżác się.

Formacje współrdzenne cf MKNAĆ.